

L'ART MODERN
OBRES MESTRES DEL CAU FERRAT
Exposició temporal a l'Edifici Miramar. Sitges

Producció i organització:

Amb la col·laboració de:

Sitges llueix les obres mestres del Cau Ferrat

L'exposició "L'Art Modern. Obres mestres del Cau Ferrat" aplega 150 obres significatives de la modernitat finisecular de la pintura catalana.

Sitges mostra per primera vegada la part més significativa del ric fons artístic del Cau Ferrat fora de l'emblemàtic museu, actualment en reforma. L'exposició **L'Art Modern. Obres mestres del Cau Ferrat**, organitzada i produïda pel Consorci del Patrimoni de Sitges a l'edifici Miramar de Sitges, constitueix una oportunitat excepcional per contemplar una de les col·leccions més representatives de la modernitat finisecular de la pintura catalana, entre les quals hi ha les col·leccions més completes de les obres de Santiago Rusiñol i de Ramon Casas, a més de pintures del Greco, Pablo Picasso, Ignacio Zuloaga o Manolo Hugué, entre d'altres. La mostra, que s'inaugura el divendres 30 de març i es podrà veure fins el 25 de novembre, està comissariada per l'especialista i llicenciat en Història de l'Art, Ignasi Domènech, i compta amb la col·laboració del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), del qual el Cau Ferrat n'és secció.

L'Art Modern. Obres mestres del Cau Ferrat permet contemplar les obres del Cau Ferrat en l'espai d'una exposició temporal, on cada peça exhibida adquireix una projecció presencial per sí mateixa. Amb aquesta exposició, el Consorci del Patrimoni de Sitges aposta per mostrar al conjunt de sitgetans i visitants les col·leccions del Cau Ferrat mentre duren les obres de reforma i condicionament d'aquest museu i del Museu Maricel. Bona part de les obres exposades han estat restaurades pels professionals del Consorci del Patrimoni de Sitges des que el Cau Ferrat va tancar, ara fa dos anys, per a dur a terme les actuacions de reforma.

L'exposició està formada per 151 obres de les col·leccions de pintura i escultura del Cau Ferrat. Entre el fons mostrat hi ha 28 olis de Santiago Rusiñol i 22 de Ramon Casas, a més de pintures de Pablo Picasso, Isidre Nonell, Joaquim de Miró, Mas i Fondevila, Carles Casagemes, Ignacio Zuloaga, Miquel Utrillo i Anglada-Camarasa, entre d'altres, així com els dos Grecos que va adquirir Rusiñol a París i que van arribar al Cau el 1894. La mostra també exposa escultures de Manolo Hugué, Enric Clarasó i Pablo Gargallo, així com fotografies (algunes de les quals són inèdites) i objectes de vidre i forja.

Una vintena de les obres exposades, –que han protagonitzat les sessions del programa de difusió *La Peça del Mes*– disposen de codis QR en les cartel·les expositives, mitjançant els quals els visitants podran accedir directament a una informació exhaustiva sobre elles, també consultable al web museusdesitges.cat.

La modernitat artística en tres àmbits

L'Art Modern. Obres mestres del Cau Ferrat està estructurada en tres àmbits temàtics: 'Santiago Rusiñol, senyor del Cau Ferrat', 'El col·leccionisme com una de les belles arts' i 'L'art modern'. L'itinerari de la mostra recorre els fons que han fet del Cau Ferrat un dels espais més significatius i rellevants del Modernisme i de l'Edat d'Or de la pintura catalana.

L'exposició exhibeix 151 obres originals, algunes de les quals són inèdites, entre les quals cal destacar:

- 28 olis i 10 dibuixos de Santiago Rusiñol
- 22 olis i 3 dibuixos de Ramon Casas
- 5 dibuixos de Pablo Picasso
- 2 olis d'El Greco
- 2 olis d'Ignacio Zuloaga
- 2 olis de Dario de Regoyos
- Pintures, dibuixos i gravats de: Miquel Utrillo, Anglada-Camarasa, Isidre Nonell o Carles Casagemes, entre d'altres
- Escultures de Pablo Gargallo, Manolo Hugué o Enric Clarasó
- Una selecció de 20 objectes de ferro, vidre, ceràmica, escultura gòtica i mobiliari de les col·leccions de les arts de l'objecte

Inauguració

L'exposició serà inaugurada aquest divendres, 30 de març, a les 20 hores, per l'alcalde de Sitges, Miquel Forn, i el president de la Diputació de Barcelona, Salvador Esteve i es podrà veure fins el 25 de novembre.

L'art modern: obres mestres del Cau Ferrat

Edifici Miramar (carrer Fonollar, Sitges)

Del 30 de març al 25 de novembre

Horaris:

De l'31/03 al 30/6

De dimarts a dissabte: de 10 a 14 hores i de 15.30 a 19 hores

Diumenges i festius: de 11 a 15 hores

Del 1/7 al 30/9

De dimarts a diumenges i festius: de 11 a 20 hores

El Cau Ferrat

El Cau Ferrat va ser la residència temporal del pintor, escriptor i col·leccionista Santiago Rusiñol (Barcelona 1861-Aranjuez, Madrid, 1931). Constitueix una veritable declaració de principis sobre la seva visió de l'art. Construït sobre dues antigues cases de pescadors (1893-1894) amb la planta noble l'edifici acollí les diverses col·leccions d'art antic i modern, així com una representativa part de l'obra del seu propietari.

A la seva mort, Rusiñol va fer donació en testament del Cau Ferrat i les seves col·leccions a la vila de Sitges i l'abril de 1933 obrí les seves portes com museu públic. Des de gener del 2010 roman tancat per causa de les necessàries obres de rehabilitació i restauració en favor de la seva conservació estructural, molt malmesa per l'acció del mar, i per la conservació i la seguretat de les col·leccions, l'actualització de les instal·lacions i millora de l'accessibilitat per a tot tipus de públic.

El Cau Ferrat representa l'únic exemple viu al nostre país d'una manera ja desapareguda de presentar una important col·lecció. El resultat és una obra d'art total, on l'arquitectura de l'edifici culta i popular alhora es conjuga amb un conjunt de pintures, dibuixos, escultures, vidres i ferros, entre d'altres, que generen una atmosfera densa i on el visitant ha de fer l'esforç d'individualització, parcel·lant la seva mirada per contemplar les obres.

ÀMBIT 1

SANTIAGO RUSIÑOL, SENYOR DEL CAU FERRAT

Santiago Rusiñol jugà un paper fonamental en la cultura catalana, primer com a pintor i escriptor i, des de principis de segle XX també com a dramaturg; des de llavors i fins la seva mort, combinà la pintura, el teatre i la literatura amb un gran èxit de públic i de crítica.

El carisma del Senyor del Cau i les iniciatives d'agitació cultural que motivaren les Festes Modernistes, esdeveniments en els que s'entremesclaren les diverses arts, com la música, la literatura, les arts escèniques, la dansa o la poesia, van constituir una potent irrupció en el panorama cultural i la porta d'entrada de nous llenguatges artístics al país.

Aquest àmbit reuneix vint i cinc retrats de Santiago Rusiñol, dibuixos, olis i fotografies realitzats al llarg de la seva vida pels seus amics, que ajuden al visitant a conèixer el personatge i l'entorn cultural en el que va viure.

ÀMBIT 2

EL COL·LECCIONISME COM UNA DE LES BELLES ARTS

Rusiñol participà des de la seva adolescència en diferents associacions d'excursionisme científic i artístic vinculades a la Renaixença, moviment que cercava la recuperació de la llengua i la cultura catalanes després d'un llarg període de decadència i bandejament de la vida oficial. Aquest moviment propugnava i propiciava l'estudi i la salvaguarda de la història de l'art nacional com una de les eines més vigoroses de la dignificació del passat i recuperació del present.

Rusiñol viatjà per tot el país i visità antiquaris cercant peces de forja, ceràmiques o vidres, testimonis vivents d'un passat oblidat que, per a ell, constituïa la manifestació primigènia de l'art i el més alt exponent de l'ofici artístic anònim.

L'any 1894 adquirí a París dues obres de El Greco, el pintor que per a Rusiñol encarnava els valors de l'artista modern per la seva relació amb l'espiritualitat, la seva avançada concepció de l'art representada amb un traç lliure i valent i una concepció plenament original del color.

L'artista-col·leccionista també forma part de l'arquetip del nou artista modern que nasqué en el darrer quart del segle XIX. Rusiñol no fou l'únic artista del Modernisme català que creà una important col·lecció. Cal recordar en aquest àmbit als germans Masriera i el seu estudi-temple al carrer Bailen de Barcelona, les magnífiques col·leccions d'Alexandre de Riquer o de Raimon Casellas, entre d'altres. El que sí que és cert, és que aquelles col·leccions es dispersaren a la mort dels seus propietaris i amb aquesta dispersió, desaparegueren també els espais que les presentaven, una imatge que únicament manté viva el Cau Ferrat.

ÀMBIT 3

L'ART MODERN

Rusiñol atesorà obres dels seus companys de viatge en el camí de la creació artística, que entenia a manera de nova religió laica. Des dels seus inicis el Cau Ferrat es convertí en el temple del Modernisme, on el pintor i col·leccionista actuava com a sacerdot de la Modernitat, manifestada a través de les diferents activitats que es projectaven i es propagaven des del recinte.

Des de la primera estada artística a París l'any 1889, Rusiñol assimilà les novetats que es produïen a la capital de l'art modern i les compartí amb altres artistes i bons amics com Miquel Utrillo, Ramon Casas, Ramon Pichot o Ignacio Zuloaga, entre d'altres o amb joves artistes, llavors desconeguts, com Pablo Picasso, de qui fou el primer col·leccionista. De tots ells penjà obres a les parets del Cau, convertint-lo en un museu sentimental i en un espai de memòria permanent de l'amistat i de l'art.

CRÈDITS DE L'EXPOSICIÓ

L'ART MODERN. OBRES MESTRES DEL CAU FERRAT, és una producció del Consorci del Patrimoni de Sitges, amb la col·laboració del MNAC

Direcció

Vinyet Panyella

Comissari

Ignasi Domènech

Conservació

Anna Llanes

Restauració

Pep Pascual

Ajudant de producció

Marta Torrijos

Servei educatiu

Montse Curtiada

Comunicació

Mònica Gallardo

Mònica Porta

Hydra Media

Administració

Lourdes Dorado

Disseny de l'espai

Oriol Blanc

Disseny gràfic

Albert Aran

Muntatge

Sergi Baños

Andy Balcells

Pere Roca

Isidre Roset

L'ART MODERN. OBRES MESTRES DEL CAU FERRAT. OBRES EN EXPOSICIÓ

ÀMBIT 1

SANTIAGO RUSIÑOL. SENYOR DEL CAU FERRAT

Autor desconegut

Santiago Rusiñol, 1888

Autor desconegut

Santiago Rusiñol disfressat de moro, 1895

Autor desconegut

Santiago Rusiñol, Ramon Canudas, Miquel Utrillo i Enric Clarasó a la casa parisenca de la rue de l'Orient (Montmartre, París), 1890

Autor desconegut

Santiago Rusiñol a la seva casa de la rue de l'Orient (Montmartre, París), 1890

Autor desconegut

Santiago Rusiñol assegut al parc del Moulin de la Galette, 1892

Autor desconegut

Santiago Rusiñol, amb la creu de Canudas, al pati de la casa parisenca de la rue de l'Orient (Montmartre, París), 1890

Autor desconegut

Santiago Rusiñol assegut a l'interior del seu apartament del Quai Bourbon, a l'Île Saint-Louis de París, 1894

Autor desconegut

Santiago Rusiñol a la platja de Sitges, 1892

Autor desconegut

Santiago Rusiñol a la platja de Sitges, 1892

Autor desconegut

Conversa al Gran Saló del Cau Ferrat, c. 1894

Autor desconegut

Santiago Rusiñol jugant amb la seva gossa *Love* al carrer de Sant Pau de Sitges, c. 1895

Ramon Casas

Retrat de Santiago Rusiñol amb una paleta a la mà, assegut en una llum de ferro, c. 1895
Oli sobre tela

Ramon Casas

Retrat de Santiago Rusiñol, 1904
Dibuix al llapis carbó, sanguina i pastel sobre paper

M. T. Müller

Retrat de Santiago Rusiñol, 1892
Dibuix a la sanguina sobre paper

Ramon Pichot

Retrat de Santiago Rusiñol, caracteritzat com el Cavaller de la mà al pit d'El Greco, 1897
Dibuix al llapis carbó i tinta polvoritzada sobre paper

Ramon Pichot

Sorolls de quietud. Publicat a *Fulls de la vida*, de Santiago Rusiñol, 1897
Dibuix al llapis carbó i tinta polvoritzada sobre paper

Ramon Pichot

Nocturn. Publicat a *Fulls de la vida*, de Santiago Rusiñol, 1897
Dibuix al llapis carbó i tinta polvoritzada sobre paper

Ramon Casas

Santiago Rusiñol, 1889
Dibuix a la tinta i aiguada sobre paper

Ramon Casas

Santiago Rusiñol a París, 1892
Dibuix a la tinta

Autor desconegut

Santiago Rusiñol, 1896

Autor desconegut

Santiago Rusiñol pintant al claustre de la catedral de Tarragona, 1897

José Batlles Fontanet

Santiago Rusiñol convalescent, fumant en el seu llit del Cau Ferrat, c.1899

Ramon Casas

Santiago Rusiñol, 1926
Dibuix al llapis carbó i pastel sobre paper

Autor desconegut

Enric Clarasó, Santiago Rusiñol i Miquel Utrillo, 1890

Autor desconegut

Santiago Rusiñol i uns amics pintant. Excursió a Girona i a Banyoles 1890

Autor desconegut

Santiago Rusiñol pintant a la vora del riu Onyar, a Girona, l'any 1916

SANTIAGO RUSIÑOL COL·LECCIONISTA**Guillem Ferrer**

Retaule de la Mare de Déu, sant Joan Baptista i sant Pere Apòstol,
c. 1385-1395
Pintura al tremp, pa d'or i fulls metàl·lics sobre fusta de pi

Doménikos Theotokópoulos, El Greco

Les llàgrimes de sant Pere, c. 1595-1614
Oli sobre tela

Doménikos Theotokópoulos, El Greco

Magdalena penitent amb la creu, c. 1585-1590
Oli sobre tela

Arqueta

Catalunya, s. XV
Fusta serrada, unida a mitja mossa i clavada i recoberta de pell crua aplicada i pintada amb pigment de mini, ferro forjat, retallat i clavat

Cofret

Obra italiana. Primer taller dels Embriacchi, c. 1340
Fusta amb aplicacions d'os i banús amb restes de policromia

Fragment d'un Calvari

Brabant, c. 1460-1480
Fusta frondosa amb restes de policromia

Reis d'Orient

Obra germànica, s. xv
Fusta tallada, policromada i daurada

L'Epifania

Obra anglesa, Nottingham, s. xv
Alabastre amb restes de policromia i or.

La Verge en braços de Maria Salomé i Maria Magdalena

Obra germànica, s. xv
Alabastre

Canelobre de sobretaula

Catalunya, s. xv
Ferro forjat, retallat, soldat en forja, llimat i cisellat

Coronament de grua en forma de drac

Catalunya, s. xvi
Ferro forjat, retallat, soldat en forja, llimat i cisellat

Picaporta d'anella

Procedeix de la Casa de l'Ardiaca de Barcelona, c. 1500
Ferro forjat, retallat, soldat en forja, llimat i cisellat

Picaporta amb martell amb les figures de Sant Jordi i el drac

Procedeix de la Casa Estavanell, Vic (Osona), s. xv
Ferro forjat, retallat, soldat en forja, llimat i cisellat

Picaporta d'anella

Catalunya, s. xv
Ferro forjat, retallat, soldat en forja, llimat i cisellat

Parella de canelobres de peu

Procedeixen del monestir de Santa Maria de Serrateix (Berguedà), s. xv
Ferro forjat, retallat, soldat en forja, llimat i cisellat

Copa

Catalunya, primera meitat del s. xvii
Vidre bufat, amb aplicació de fils de lacticini

Vas amb nanses

Castella, tipus Cadalso, s. xvii
Vidre bufat, marcat en motlle, pinçat i amb aplicació de fils

Pot d'apotecari

Barcelona, c. 1624-1625
Pisa policromada

Gerra. Sèrie "tricolor"

Talavera de la Reina (Toledo), finals s. xvi - principis s. xvii
Pisa policromada

ÀMBIT 2

L' ART MODERN

Joaquim de Miró

La Punta de Sitges, c. 1895
Oli sobre tela

Joaquim de Miró

La sínia. Sitges, c. 1895
Oli sobre tela

Miquel Utrillo

Vista de l'absis de Nôtre Dame de París sota la neu, 1895
Oli sobre cartró

Ramon Pichot

Paisatge, finals s. XIX
Oli sobre tela

Ramon Pichot

Bulevard de París, c. 1898
Oli sobre tela

Léon Giran-Max

Hort, c. 1890
Oli sobre tela

Hermen Anglada Camarasa

Escena de restaurant nocturn a París, c. 1900
Oli sobre taula

Hermen Anglada Camarasa

Nocturn parisenc, c. 1900
Oli sobre taula

Guillaume Degouve de Nuncques

Coves del Drac (Manacor), 1901
Oli sobre tela

Joan Llimona

La carta, c. 1900
Oli sobre taula

Aleix Clapés

La filleta rossa, 1905
Oli sobre tela

Darío de Regoyos

Poble cantàbric, principis s. XX
Oli sobre taula

Darío de Regoyos

Esbós de paisatge, finals s. XIX
Oli sobre taula

Fernando Guerrero

Paisatge, principis s. XX
Oli sobre cartró

Ignacio Zuloaga

La partició del vi, c. 1900
Oli sobre tela

Lluïsa Denís de Rusiñol

La font de la Verge (Xàtiva), c. 1923-1926
Oli sobre taula

Pere Ferran Icart

Còpia de *La Villa Médici* de Velázquez, c. 1900
Oli sobre tela

RAMON CASAS

Ramon Casas

Autoretrat amb boina blava i xalina, c. 1886
Oli sobre taula

Ramon Casas

Gitano granadí, c. 1883
Oli sobre tela

Ramon Casas

Carro amb vuit mules de tir, 1889
Oli sobre taula

Ramon Casas

Nu amb guitarra, c. 1894
Oli sobre tela

Ramon Casas

Nu femení, c. 1894
Oli sobre tela

Ramon Casas

Nu femení, 1894
Oli sobre tela

Ramon Casas

Interior amb dona fent el llit, c. 1890
Oli sobre tela

Ramon Casas i Santiago Rusiñol

Rusiñol i Casas pintant / Retratant-se, 1890
Oli sobre tela

Ramon Casas

Noia de blanc, c. 1891
Oli sobre tela

Ramon Casas

Ball al Moulin de la Galette, c. 1891
Oli sobre tela

Ramon Casas

Dona amb vestit rosa tocant el piano, 1889
Oli sobre tela

SANTIAGO RUSIÑOL**Santiago Rusiñol**

La casa de préstecs, 1889
Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Cementiri de Montmartre, 1891
Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

El bohemí (Miquel Utrillo escalfant-se davant d'una estufa), 1890
Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Nit de vetlla (Enric Clarasó llegint), 1890
Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Pati de Montmartre, 1891
Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Ramon Canudas malalt, 1892
Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Retrat del gravador Ramon Canudas, 1892
Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Retrat del pintor Ricard Planells, 1892-1893
Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Retrat de Ricard Roig, c. 1895
Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Retrat de Lluís Marcet, c. 1895
Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Retrat de l'escultor Carles Mani, 1895
Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Retrat de Modesto Sánchez Ortiz, 1897
Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

L'última recepta, 1893
Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Pati blau de Sitges, 1892

Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Vista exterior de l'absis del santuari de la Mare de Déu del Vinyet de Sitges, 1892-1893

Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

La nena de la clavellina (Teresa Mirabent Planas), 1893

Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Nena sitgetana (Rosa Muntané Sardà), 1892

Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

La morfina, 1894

Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

La medalla, 1894

Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Miss Mac Flower, 1894

Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

La Pintura, 1894

Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

La Música, 1894

Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

La Poesia, 1894

Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

El místic, 1897

Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Interior a Víznar, 1898

Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Palau abandonat, Víznar, 1898

Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Gitana de l'Albaicín, 1895

Oli sobre tela

Santiago Rusiñol

Dijous Sant a Pollença, 1902

Oli sobre tela

ESCULTURA

Gustave Violet

Dues dones portant fruites, c. 1905
Terracota envernissada

Gustave Violet

Dona pentinant-se, c. 1905
Terracota envernissada

Enric Clarasó

Anant de viatge, c. 1890
Bronze

Manolo Hugué

Maternitat, c. 1900
Guix

Pablo Gargallo

Penell de gall, 1931
Xapa de coure retallada

DIBUIX

Arcadi Mas i Fondevila

Jardí de Granada, 1895. Publicat a *Impresiones de Arte*, de Santiago Rusiñol, 1897
Dibuix al llapis carbó sobre paper

Arcadi Mas i Fondevila

Avinguda de xiprers del Generalife, 1895. Publicat a *Impresiones de Arte*, de Santiago Rusiñol, 1897
Dibuix al llapis carbó i aiguada sobre paper

Odilon Redon

Fantasmagoria, 1890
Litografia

Henri Gaspard Ibels

Arlequí, finals s. XIX
Dibuix al llapis i tinta polvoritzada sobre paper

Henri Gaspard Ibels

Pierrot i Colombina, finals s. XIX
Dibuix al llapis i tinta polvoritzada sobre paper

Federico Zandomenighi

Toilette matinal, c. 1892
Dibuix al pastel sobre paper

Katsushika Hokusai

Un pescador a Kajikazama, a la província de Kai (de la sèrie *Trenta-sis vistes del mont Fuji*), c. 1831
Xilografia

Ramon Pichot

Noia amb vestit de saltimbanqui. Possible esbós per a un personatge de *L'alegria que passa*, obra de teatre de Santiago Rusiñol, 1898
Dibuix al llapis i pastel sobre paper

Ramon Pichot

Fulls de Primavera. Publicat a *Fulls de la vida*, de Santiago Rusiñol, 1897
Dibuix al llapis carbó i tinta polvoritzada sobre paper

Ramon Pichot

Un enterrament. Publicat a *Fulls de la vida*, de Santiago Rusiñol, 1898
Dibuix al llapis carbó i tinta polvoritzada sobre paper

Maurici Vilomara

Esbós per al decorat de l'obra de teatre *La nit de l'amor*, de Santiago Rusiñol, 1905
Dibuix amb llapis de colors

Pablo Ruiz Picasso

La cursa de braus, 1900
Oli i pastel sobre cartró

Pablo Ruiz Picasso

La família de Don Paco a casa seva, c. 1900-1901
Dibuix a la tinta i al pastel sobre cartró

Pablo Ruiz Picasso

Dues dones assegudes/Papallones d'ales cremades, c. 1900-1901
Dibuix al llapis acolorit sobre paper

Pablo Ruiz Picasso

Dues figures femenines/Fauna de taverna, c. 1900-1901
Dibuix a la ploma acolorit sobre pape

Pablo Ruiz Picasso

Dones passejant en un dia ventós, c. 1900-1901
Dibuix al carbó i aquarel·la sobre paper

Isidre Nonell

La pidolaire, 1894
Dibuix al llapis carbó sobre paper

Carles Casagemas

Paisatge, c. 1900
Dibuix al carbó i pastel sobre paper

Paul Vernet

Pati, 1890
Dibuix al llapis carbó i pastel sobre tela

Daniel Urrabieta Vierge

Després de la nevada, c. 1900
Dibuix a la tinta i aiguada

Ignacio Zuloaga

El pintor Uranga, c. 1894. Publicat a *Impresiones de Arte*, de Santiago Rusiñol, 1897
Dibuix al llapis carbó sobre paper

Manolo Hugué

Balladora flamenca, c. 1906-1908

Dibuix al llapis carbó i pastel sobre paper

Miquel Utrillo

Retrat de Suzanne Valadon. Record de la Guerra dels Set Anys, 1891

Dibuix al llapis carbó i sanguina sobre paper

Ramon Casas

Arrissant-se, c. 1899

Dibuix al llapis carbó i pastel sobre paper

Ramon Casas

L'Auca del Senyor Esteve, 1907

Dibuix al llapis, tinta i aiguada sobre paper.

Ramon Casas

Retrat d'Enric Borràs interpretant el Manelic de l'obra de teatre *Terra Baixa*, d'Àngel Guimerà, c. 1910

Dibuix al carbó i pastel sobre paper

Santiago Rusiñol

Dona asseguda, c.1890

Dibuix al llapis sobre paper

Santiago Rusiñol

Dona dempeus, llegint, c.1890

Dibuix al llapis carbó sobre paper

Santiago Rusiñol

Retrat del gravador Ramon Canudas, 1890

Dibuix al llapis carbó sobre paper

Santiago Rusiñol

Estudi de noia, c.1890

Dibuix al llapis carbó sobre paper

Santiago Rusiñol

Estudi de noia, c. 1890

Dibuix al llapis carbó sobre paper

Santiago Rusiñol

Dona de Consuegra, 1891

Dibuix al llapis carbó sobre paper

Santiago Rusiñol

El cavaller Tachuelas (Consuegra), 1891

Dibuix al llapis carbó sobre paper

Santiago Rusiñol

La banda del Pensil, 1893

Dibuix al llapis carbó sobre paper

Santiago Rusiñol

La banda del Pensil, 1893

Dibuix al llapis carbó sobre paper

Santiago Rusiñol

Retrats dels anarquistes detinguts en motiu de l'atemptat amb bombes del Teatre del Liceu de Barcelona, c. 1893-1894

Dibuix al llapis carbó

Santiago Rusiñol

Ex-libris de Santiago Rusiñol, c. 1894
Dibuix a la ploma sobre paper

Santiago Rusiñol

Retrat del pintor Pere Ferran, c. 1894-1895
Dibuix al carbó realçat al pastel sobre paper

Santiago Rusiñol

Noia andalusa, 1898
Dibuix al llapis carbó, tinta i pastel sobre paper

Santiago Rusiñol

Pagesa andalusa, 1898
Dibuix al llapis carbó, tinta i pastel sobre paper

Santiago Rusiñol

La pubilla, c. 1898
Dibuix al llapis carbó, tinta i pastel sobre paper

Santiago Rusiñol

Cantaora, c. 1898
Dibuix al llapis carbó, tinta i pastel sobre paper

Santiago Rusiñol

Camperol andalús, 1898
Dibuix al llapis carbó i pastel sobre paper

Santiago Rusiñol

Camperol andalús, 1898
Dibuix al llapis carbó i pastel sobre paper